

Revidert nasjonalbudsjett 2009

FFOs MERKNADER TIL STORTINGETS FINANSKOMITE

avgitt 25. mai 2009

FORORD

Samfunnsmessig likestilling og deltakelse for funksjonshemmede er Funksjonshemmedes Fellesorganisasjons (FFO) overordnede mål. Kravet om likestilling og deltakelse er et krav om politiske endringer. Det vil si endringer som krever politiske beslutninger. FFO arbeider for en rettferdig fordeling av samfunnets goder og at samfunnet blir tilrettelagt og gjort tilgjengelig for mennesker som lever med funksjonshemming og kronisk sykdom.

I våre innspill til Revidert nasjonalbudsjett 2009 ønsker FFO å formidle hvilke ytterligere satsninger vi mener det nå er viktig at Stortinget gjør i inneværende års statsbudsjett. Den økonomiske krisen og utfordringen denne betyr for sysselsettingssituasjonen blant funksjonshemmede er i den forbindelse naturligvis et sentralt innfallspunkt. I tillegg er FFO opptatt av ulike sider ved funksjonshemmede og kronisk sykes levekårs- og tilgjengelighetssituasjon. Videre er det også viktig for FFO at det i Revidert nasjonalbudsjett sikres en fritaksordning for vare- og tjenestemoms for frivillige organisasjoner.

Oslo, 25. mai 2009

Liv Arum
generalsekretær

FFO er funksjonshemmedes organisasjoners samarbeidsorgan i Norge
FFO ble stiftet 21. september 1950
FFO har 70 medlemsorganisasjoner med over 320.000 medlemmer
FFO er organisert i 19 fylker
FFO er organisert i mer enn 100 kommuner

FFO – Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon
Postboks 4568 Nydalen, 0404 Oslo
Telefon 22 79 91 00
Telefaks 22 79 91 98

FFO-dok: SB2009MERK-RNB
Trykk: FFO-Trykk, mai 2009
Opplag: 40 eksemplarer

INNHold

FORORD.....	2
TILTAK FOR ØKT SYSSELSETTING	4
SITUASJONEN PÅ ARBEIDSMARKEDET	4
TILTAK SOM KAN IVERKSETTES RASKT	4
KAP 1330 STYRKING AV TT-TILBUDET FOR DE MED STØRST BEHOV FOR ORDNINGEN.....	6
VEDTAK I STORTINGET OM TT-ORDNINGEN FRA 2003.....	6
PROSJEKT FOR BRUKERE MED STORT BEHOV.....	6
SÆRFRADRAGET FOR STORE SYKDOMSUTGIFTER.....	8
PERSONER UTEN SKATTEEVNE	8
TILGJENGELIGHET TIL OFFENTLIGE BYGG.....	9
TILGJENGELIGHET TIL NAV.....	9
KAP 2661 GRUNN- OG HJELPESTØNAD, HJELPEMIDLER	11
UTSTYR TIL TRENING, STIMULERING OG AKTIVISERING.....	11
KAP 315 MOMSKOMPENSASJONSORDNING FOR FRIVILLIGE ORGANISASJONER.....	13
KRAV I FORHOLD TIL STATSBUDEJETTET 2010.....	14
OVERGANGSORDNING FOR 2009.....	14

Tiltak for økt sysselsetting

FFOs tilråding

- FFO ber komiteen uttrykke bekymring når det gjelder funksjonshemmedes situasjon på arbeidsmarkedet.
- FFO ber komiteen sørge for at dagens lønnstilskuddsordninger utvides, og at det også vurderes hvorvidt det kan innføres flere lønnstilskuddsordning.
- FFO ber komiteen gå inn for at det innføres en ordning med Fleksjobb i Norge, med utgangspunkt i erfaringer fra denne ordningen i Danmark.

Situasjonen på arbeidsmarkedet

I følge SSB var det ved utgangen av andre kvartal 2008 hele 92.000 funksjonshemmede som ønsket arbeid. Dette er en fordobling sammenlignet med samme tidspunkt i 2007.

Situasjonen på arbeidsmarkedet har vært historisk god, med rekordhøy etterspørsel etter arbeidskraft. Funksjonshemmede og kronisk syke har imidlertid i svært liten grad blitt tilgodesett av denne positive utviklingen. Mens yrkesdeltakelsen for aldersgruppen 16-67 år er 74,8 prosent, er den for samme aldersgruppe blant funksjonshemmede på 45,3 prosent. Det er i følge Statistisk sentralbyrå (SSB) ikke vesentlige forskjeller på antallet funksjonshemmede i arbeid i dag jevnført med noe som helst tidspunkt de siste syv årene. Dermed har funksjonshemmedes yrkesdeltakelse vedvarende ligget på om lag samme lave nivå i alle årene som har gått siden Intensjonsavtalen om et inkluderende arbeidsliv ble inngått i 2001.

FFOs frykter nå at den aktuelle situasjonen i finansmarkedene med den påfølgende økonomiske nedgangen som vi nå har sett, vil forsterke denne utviklingen.

FFO ber derfor komiteen om å vurdere hvorvidt det relativt raskt kan iverksettes ytterligere tiltak for å styrke funksjonshemmedes deltakelse i arbeidslivet.

Tiltak som kan iverksettes raskt

Det såkalte Fordelingsutvalget leverte sin rapport 25. april i år. Utvalget utredet blant annet tiltak som vil kunne bidra til økt yrkesdeltakelse blant funksjonshemmede. Blant tiltakene utvalget peker på er tidsbegrensede lønnstilskudd, samt den såkalte "fleksjobbordningen" som er innført i Danmark. FFO vektlegger at dette er ordninger som allerede er grundig utredet, vurdert og prøvd ut, og derfor utgjør konkrete tiltak for økt yrkesdeltakelse blant funksjonshemmede som kan iverksettes raskt.

Lønnstilskudd

FFO viser til at Fordelingsutvalget i sin rapport peker på lønnstilskudd som et tiltak som kan benyttes for å styrke arbeidsgiveres mulighet til å ansette "lavt kvalifisert eller mindre produktiv arbeidskraft". Om lønnstilskudd skriver utvalget blant annet at:

"Tiltaksdeltakerne skal utføre ordinære oppgaver i en offentlig eller privat virksomhet, i hel- eller deltidsstilling. Deltakerne får lønn frå arbeidsgiver. Lønnstilskudd gis i form av en prosentvis lønnsrefusjon i en begrenset del av ansettelsestiden, og skal kompensere for arbeidstakerens lavere produktivitet i denne perioden."

NOU 2009:10 Fordelingsutvalget

Det er allerede i dag en ordning med slikt tidsbegrenset lønnstilskudd, som riktignok har en del klare begrensninger både økonomisk og i forhold til varighet. I tillegg eksisterer det også en ordning med såkalt tidsbegrenset lønnstilskudd.

FFO mener med utgangspunkt i Fordelingsutvalgets forslag at det ikke er nødvendig å vente på en bred høringsrunde for å igangsette ytterligere tiltak. Slike tiltaker er allerede grundig utredet. FFO ber derfor komiteen gå inn for at dagens lønnstilskuddsordninger utvides.

Fleksjobb

Fordelingsutvalget peker i sin innstilling også på ordningen med såkalt "Fleksjobb", som allerede har vært i bruk i Danmark i flere år. Ordningen er basert på et varig lønnstilskudd, og innrettet mot personer som ikke kan oppnå eller beholde arbeid på ordinære vilkår som følge av en funksjonshemming (nedsatt arbeidsevne). I 2008 var det rundt 46.000 personer som deltok i ordningen i Danmark. I tillegg var 10.000 godkjent for ordningen, uten å ha fått fleksjobb.

Om fleksjobbordningen skriver Fordelingsutvalget i sin innstilling blant annet at:

"Det ytes et lønnstilskudd på 1/2 eller 2/3 av "minste overenskomstmessige lønn" på det aktuelle ansettelsesområdet. Lønn og arbeidsvilkår fastsettes i samarbeid med de faglige organisasjoner, arbeidsgiver og arbeidstaker."

NOU 2009:10 Fordelingsutvalget

FFO vil i tillegg vise til at det i Fordelingsutvalgets innstilling også påpekes at:

"Sentralt i metoden står utarbeidelse av en ressursprofil som består av 12 ulike elementer eller ressurser som er relevante for arbeidsmarkedets krav."

Dette er en arbeidsmetodikk som kan minne mye om den arbeidsevnevurderingen som etter hvert skal tas i bruk i Norge, noe som slik FFO vurderer det ytterligere synliggjør hvor hensiktsmessig det kan være å innføre en ordning med fleksjobb også her til lands.

Erfaringene fra Danmark har slik FFO vurderer det synliggjort at en ordning med Fleksjobb kan bli et viktig bidrag til å holde personer i arbeidslivet, slik at uførepensjon kan unngås. Ordningen er i tillegg så utprøvd og grundig beskrevet ut fra danske forhold at det burde være håndterbart å relativt raskt innføre en tilsvarende ordning i Norge.

Kap 1330 Styrking av TT-tilbudet for de med størst behov for ordningen

FFOs tilråding

- FFO ber komiteen sikre at det avsettes 15 mill kroner i Revidert nasjonalbudsjett til et prøveprosjekt for brukere av TT-ordningen, rettet spesielt mot de med stort behov for et individuelt tilrettelagt TT-tilbud, som dekker behovet denne gruppen har for transport til egne aktiviteter og til oppfølging av egne barns aktiviteter.
- FFO ber komiteen om å sikre at en prøveordning i utvalgte fylker for denne gruppen igangsettes allerede i 2009

Vedtak i Stortinget om TT-ordningen fra 2003

FFO vil innledningsvis vise til følgende vedtak i Stortinget:

"Vedtak XX

Stortinget ber Regjeringen i løpet av 2004 utarbeide nasjonale retningslinjer for kvalitet og kvantitet for TT-transporten og foreslå en finansieringsordning som sikrer TT-transport i tråd med de nasjonale retningslinjene."

(Innst. S. nr. 259 (2002-2003).

Slik FFO oppfatter vedtaket, er Stortinget opptatt av at brukere av TT-ordningen skal ha et tilbud som i omfang og kvalitet skal ivareta deres behov for transport, uavhengig av økonomi og prioriteringer i den fylkeskommunen de bor i.

Vedtaket er ikke fulgt opp, og i forslaget til Statsbudsjett 2010 sier Regjeringen det FFO har fryktet, nemlig at det ikke kommer til å skje. Det foreslås i stedet et forsøksprosjekt i et eller flere fylker med samordning av TT- og bestillingstransport. Målet er å samle flere reiser, gjennom at flere av dagens TT-brukere skal benytte den ordinære kollektivtransporten, inklusive bestillingstransport og serviceruter som er åpne for alle. Et tilrettelagt transporttilbud for dem som ikke kan ta i bruk det utbygde bestillingstransporttilbudet skal ifølge Regjeringen opprettholdes og styrkes.

Prosjekt for brukere med stort behov

FFO ser bakgrunnen for forslaget om en prøveordning med samordning av TT- og bestillingstransport, og er glad for at det er eldre TT-brukere man tenker seg er målgruppen her. Vi er imidlertid bekymret for ivaretagelsen av de brukerne av ordningen som har stort behov for et individuelt tilrettelagt transporttilbud, eksempelvis blinde og svaksynte. Den forslåtte prøveordningen vil ikke ivareta eller løse de utfordringene denne gruppen opplever.

FFO mener det er behov for et eget tiltak for denne gruppen. FFO har derfor, i samarbeid med Norges Blindforbund, foreslått en egen prøveordning for TT-brukere med stort behov, som i dag ikke har et godt nok tilbud. Vi ser for oss at denne gruppen i prøvetiden gis det antall reiser de trenger for å følge opp egne

aktiviteter og sine barns aktiviteter. Man vil da få en god oversikt over behovet for slik transport og kostnadene ved å gi et slikt tilbud.

FFO har sammen med Norges Blindforbund hatt en tett og god dialog med de politiske partiene om TT-ordningen. De siste månedene har tilbakemeldinger både fra regjeringspartiene og opposisjonen gitt et berettiget håp om en satsing i forbindelse med revidert budsjett. Skuffelsen var derfor svært stor da vi registrerte at man heller ikke denne gangen ønsket å ta grep for å løse utfordringene i dagens TT-ordning.

FFO ber med bakgrunn i dette finanskomiteen om å sikre at det avsettes 15 mill kroner i Revidert nasjonalbudsjett til et prøveprosjekt rettet spesielt mot de med størst behov for et individuelt tilrettelagt TT-tilbud. Vi ber komiteen om å sikre at en prøveordning i utvalgte fylker for denne gruppen igangsettes allerede i 2009.

FFO og Norges Blindforbund står sammen om forslaget om en forsøksordning for TT-brukere med stort behov.

FFO merket seg for øvrig med stor tilfredshet at en rekke partier uttrykte støtte til at et slikt forsøksprosjekt måtte vedtas i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett da Norges Blindforbund arrangerte sin TT-konferanse i februar i år.

Særfradraget for store sykdomsutgifter

FFOs tilråding

- *FFO ber komiteen understreke at det må fremlegges endringer i særfradragsordningen for store sykdomsutgifter som sikrer at denne blir mer hensiktsmessig og rettferdig enn i dag.*
- *FFO ber komiteen understreke betydningen av at også personer med ingen eller svært lav skattbar inntekt må få kompensert sine sykdomsutgifter.*

Regjeringen varslet i fremleggelsen av statsbudsjettet for 2009 at den ville igangsette en departemental gjennomgang av særfradragsordningen for store sykdomsutgifter, med utgangspunkt i at denne ordningen i dag ikke fungerer på en hensiktsmessig og rettferdig nok måte. Dette arbeidet er nå i gang. FFO deltok 22. april på et fellesmøte mellom arbeidsgruppen og en rekke interesseorganisasjoner vedrørende særfradragsordningen. I etterkant av dette fellesmøtet har FFO i tillegg sendt et skriftlig innspill til arbeidsgruppen.

FFO ville sett det som mest hensiktsmessig om en arbeidsgruppe som skal vurdere dagens særfradragsordning for store sykdomsutgifter ble sammensatt av både av representanter fra relevante brukerorganisasjoner og departementsansatte. Dette med utgangspunkt i brukerorganisasjonenes kompetanse om og innsikt i hvordan ordningen fungerer i det daglige for brukerne. Utover dette er FFO imidlertid svært fornøyd med at særfradragsordningen nå gjennomgås, med sikte på forbedringer.

FFO vil derfor be komiteen om å i sin innstilling understreke betydningen av at særfradragsordningen for store sykdomsutgifter blir mer rettferdig og hensiktsmessig. Særlig viktig i så måte vil det være å sikre at kompensasjonsnivået som gis gjennom ordningen i større grad innebærer at utgifter i forbindelse med sykdom kompenseres, samt at ordningen blir mindre byråkratisk. En måte å sørge for mindre byråkrati knyttet til ordningen er å for det første tydeliggjøre inngangsvilkårene til ordningen, samtidig som det lempes på dokumentasjonskravene for skatteyttere som først er inne i ordningen.

Personer uten skatteevne

Et øvrig aspekt av betydning som FFO har spilt inn til den departementale arbeidsgruppen, er at personer uten skatteevne eller med svært lav skatteevne naturligvis ikke vil nyte godt av en særfradragsordning. FFO har derfor spilt inn til den departementale arbeidsgruppen at det bør opprettes en kompensasjonsordning for store sykdomsutgifter for personer uten skattbar eller med svært lav skattbar inntekt.

Tilgjengelighet til offentlige bygg

FFOs tilrådning

- *FFO ber komiteen uttrykke sterk misnøye med den manglende tilgjengeligheten til offentlige bygg, kollektivtransport og uteområder som nylig er avdekket av Riksrevisjonen.*
- *FFO ber komiteen særskilt uttrykke misnøye med den manglende tilgjengeligheten til de kommunale NAV-kontorene som Riksrevisjonen nylig har avdekket.*

Riksrevisjonen påpeker i Dokument 3:10 (2008-2009) at personer med funksjonshemninger har svært store utfordringer knyttet til tilgjengelighet til offentlige bygg, kollektivtransport og uteområder. Rapporten ble overlevert Stortinget 7. mai. En del av utfordringene som påpekes i rapporten er kjente fra før, og håndteres slik sett gjennom de årlige budsjettprosessene og Stortingets øvrige beslutningsprosesser.

Tilgjengelighet til NAV

FFO oppfatter det imidlertid som svært bekymringsfullt når det i rapporten eksempelvis fremkommer at det er svært store mangler når det gjelder tilgangen til de nyetablerte NAV-kontorene i kommunene. I følge rapporten mangler 38 prosent av kontorene handikapparkering, 86 prosent mangler ledelinjer for synshemmede i publikumsarealet, og 67 prosent mangler skrankeslynge for høreapparatbrukere.

Slik FFO ser det er dette tall som er svært alvorlige av flere grunner.

For det første er tilgjengeligheten til de kommunale NAV-kontorene helt avgjørende for at hverdagen til mange funksjonshemmede og kronisk syke skal kunne fungere tilfredsstillende. Uten nødvendig bistand og oppfølging fra NAVs side vil mange funksjonshemmedes livssituasjon bli vanskeliggjort på en slik måte at eksempelvis deltakelse i arbeidslivet, fritidsaktiviteter, reisevirksomheter m.m. blir umulig eller vanskeliggjort.

For det andre er NAV-kontorene kjennetegnet ved at de alle er etablert nokså nylig. De første pilotkontorene kom på plass mot slutten av 2006. Alle de øvrige kontorene har blitt opprettet eller skal etableres i tidsrommet 2007-2009. Når det i såpass nylig etablerte kontorlokaler som distinkt retter seg mot brukere av fellesskapets tjenestetilbud er så grove mangler når det gjelder tilgjengelighet, er dette slik FFO vurderer det helt uakseptabelt.

For det tredje har det fra sentralt hold i NAV blitt utarbeidet retningslinjer for hvordan de kommunale NAV-kontorene skal utformes. Fra FFOs side er det derfor på bakgrunn av tallene som fremkommer i Riksrevisjonens rapport naturlig å anta at dette er retningslinjer som ikke er blitt fulgt opp på en tilfredsstillende måte i etableringsprosessen. Dette er naturligvis svært alvorlig, ikke minst fordi det sier noe om samfunnets evne til å implementere beslutninger av vesentlig betydning for store samfunnsgruppers tilgjengelighets- og levekårssituasjon.

Betydningen av tilgjengeligheten til NAV-kontorene må også sees i sammenheng med at Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven for mennesker med nedsatt funksjonsevne trådte i kraft fra 1. januar i år.

Kap 2661 Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler

FFOs tilråding

- *FFO ber komiteen om å oppheve aldersgrensen for anskaffelse av hjelpemidler til trening, stimulering og aktivisering helt. Som et første skritt ber vi om at aldersgrensen økes til 35 år fra og med 2010.*

Utstyr til trening, stimulering og aktivisering

En viktig barriere for deltakelse er utgifter til spesialtilpassede hjelpemidler som gjør det mulig for funksjonshemmede å utøve fysisk aktivitet. Folketrygden gir støtte til anskaffelse av slike hjelpemidler, men bare opp til 26 år.

I tillegg til den forskjellsbehandling dette innebærer, går også samfunnet glipp av de forebyggende og rehabiliterende effekter økt fysisk aktivitet blant personer med funksjonshemning kan ha. At et fysisk aktivt liv gir mange positive effekter, helsemessig, psykisk og sosialt, omtales blant annet i folkehelsemeldingen St.meld.nr. 16 (2002-2003) *Resept for et sunnere Norge* og i St.meld.nr. 39 (2000-2001) *Friluftsliv. Ein veg til høgare livskvalitet*.

Stortinget har i anmodningstiltak tidligere bedt Regjeringen om å fjerne aldersgrensen:

"Stortinget ber Regjeringen vurdere å fjerne aldersgrensen for hjelpemidler til trening, stimulering og aktivisering av personer med nedsatt funksjonsevne".
(Budsjett-innst.S.nr. 11 (2004-2005)).

Nasjonalt dokumentasjonssenter for personer med nedsatt funksjonsevne la i desember 2008 fram en statusrapport om samfunnsutviklingen for personer med funksjonshemning. Rapporten viser at det fortsatt er langt igjen før man har nådd målet om full deltakelse for alle på kultur- og fritidsområdet og deltakelsen blant personer med nedsatt funksjonsevne er gjennomgående lavere enn for andre grupper.

Beregninger foretatt i forslag til statsbudsjettet 2006 viste at en oppheving av aldersgrensen ville ha en kostnad på 120 – 180 mill kroner, noe som etter vår oppfatning er et høyt anslag. Vi tror det vil være en økt kostnad det første året, men et effektivt system for gjenbruk gjennom fylkenes hjelpemiddelsentraler vil deretter kunne begrense kostnaden betydelig, i hvert fall i lys av den samfunnsmessige gevinsten økt aktivitet blant funksjonshemmede gir. Uansett mener vi at dette er en kostnad samfunnet må være villig til å ta.

FFO har i samarbeid med Frifo (Friluftslivets fellesorganisasjon) NIF (Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité) og Unge funksjonshemmede tatt et initiativ overfor politiske myndigheter med anmodning om å at aldersgrensen oppheves. Vi er enige om at Folketrygdens aldersgrense gjør at aktivitet og friluftsliv

forbeholdes de med best økonomi, noe som etter vår felles oppfatning er diskriminerende.

FFO mener primært at aldersgrensen bør oppheves helt og at personer med redusert funksjonsevne må kompenseres for merkostnadene ved en spesialtilpasning av utstyr fullt ut. Som et første skritt ber vi om at aldersgrensen økes til 35 år fra og med 2010.

Kap 315 Momskompensasjonsordning for frivillige organisasjoner

FFOs tilråding

- FFO ber komiteen pålegge Regjeringen å legge fram et opplegg for en lovfestet og rettighetsfestet momskompensasjon for frivillige organisasjoner i statsbudsjettet for 2010. Et slikt opplegg må ha fullt momsfratak som siktemål, og må iverksettes så snart et lovverk er på plass. Dette må skje senest 2011, og en overgangsordning må fungere fram til en robust og varig ordning er på plass. En slik varig ordning må utvikles i nært samarbeid med Frivillighet Norge.
- FFO ber komiteen sette av betydelige midler ekstra i Revidert Nasjonalbudsjettet for 2009 til momskompensasjon for frivillige organisasjoner.
- FFO ber komiteen om at det som en overgangsordning i 2009 tas utgangspunkt i at den gjeldende ordningen for tjenestemomskompensasjon bygges ut til å bli en ordning for vare- og tjenestemomskompensasjon.

Revidert Nasjonalbudsjett for 2009 var den sittende Regjeringens siste sjanse til å innfri frivillige organisasjoners krav om fritak av inngående moms på både varer og tjenester i nåværende stortingsperiode. Med stor skuffelse konstaterer vi at frivillighetsmomsen ikke nevnes med et ord i Revidert Nasjonalbudsjett. Dette til tross for at landsmøtene i både Senterpartiet og Arbeiderpartiet har fattet enstemmige vedtak om at frivilligheten skal få momsfratak. SVs landstyre fikk pålegg av et enstemmig landsmøte om å behandle spørsmålet.

Fra før vet vi både Kristelig Folkeparti, Venstre, Høyre og Fremskrittspartiet har støttet forsalg om fullt momsfratak. Dette skjedde senest i behandlingen av dokument nr 8:32 (2008-2009) Skatteuttak for frivillig sektor. Dermed er det i utgangspunktet et klart flertall i Stortinget for fullt momsfratak for frivilligheten.

Dette er en sak som har vært utredet og diskutert gjennom en årrekke, og Regjeringen lovet i Soria Moria-erklæringen å utrede en varig momskompensasjonsordning for frivillige organisasjoner i løpet av perioden. Dersom det ikke skjer endringer i behandlingen av revidert nasjonalbudsjett, vil vi gå inn i neste stortingsperiode før noe vedtak fattes.

Saken har på ulike måter vært utsatt i tid, både med henvisning til kulturmomsutvalgets arbeid, og til en egen rapport fra IRIS som Regjeringen bestilte. Denne rapporten, der resultatet ble kjent i januar 2009, var en god bekreftelse på frivillighetens egen beskrivelse av hvordan et momsfratak vil virke. Utredningen ble dermed et nytt godt argument for å fjerne frivillighetsmomsen. Likevel opplever vi nå at det legges fram et revidert budsjett som ikke berører dette spørsmålet.

Krav i forhold til statsbudsjettet 2010

Vi ser at det vil være vanskelig for Stortinget å gjøre et vedtak om opplegg for en varig ordning i Revidert Nasjonalbudsjett uten at nødvendig grunnarbeid er gjort fra Regjeringen sin side. Derimot vil vi anmode komiteen om å slå fast prinsippet om en lovfestet og rettighetsfestet ordning som skal ha fullt momsritak som siktemål. Vi anmoder videre komiteen å pålegge Regjeringen om å lage et opplegg i forslag til Statsbudsjett 2010 der disse prinsippene er lagt til grunn.

En ny ordning må kunne iverksettes så snart nødvendig lovverk er på plass, senest fra og med 2011. Fram til dette må en overgangsordning fungere. FFO ber komiteen vektlegge at Frivillighet Norge tas med i arbeidet med å få på plass en varig og robust ordning. Gjennom egne utredninger, der de frivillige organisasjonene aktivt har deltatt, sitter Frivillighet Norge på mye kompetanse om hvilke grep som er viktige og nødvendige i forhold til en varig ordning som er samlende for både store og små organisasjoner.

Overgangsordning for 2009

Det er gjort beregninger på at 1 mrd. kroner samlet sett vil dekke frivillighetens vare – og tjenestemoms. Som en overgangsordning i 2009 må det tas utgangspunkt i gjeldende tjenestekompensasjonsordning, og denne må bygges ut til å bli en vare- og tjenestemomskompensasjonsordning i fordelingen for 2009.

FFO vil be komiteen øke dagens ramme betydelig. Da utslagene for en overgangsordning ikke er utredet fullt ut, vil vi be komiteen understreke at det skal bli en reell kompensasjonsøkning for alle grupper, også de som har en betydelig kompensasjon i forhold til dagens ordning på tjenestemoms.